

Handlingsplan för en familjevänlig skola

Skolans namn

[DATUM]

Innehåll

DEL 1: Föräldrars delaktighet.....	2
DEL 2: Gemenskap och välmående.....	6
DEL 3: Kollegialt stöd och ledarskap	9
DEL 4: Kommunikation.....	11
DEL 5: Stöd för lärande.....	15
DEL 6: Utvärdering.....	18

DEL 1: FÖRÄLDRARS DELAKTIGHET

Föräldrars delaktighet är en viktig del av skolans verksamhetskultur. Delaktigheten finns på många nivåer; skolnivå, klassnivå och individnivå. När föräldrarna får vara delaktiga, värdesätter de skolans målsättningar och verksamhet. Alla delarna av modellen för Familjevänlig skola berör föräldrars delaktighet på någon av nivåerna.

1a. Förhållningssätt och målsättning

Ett klart och tydligt syfte är grunden för att skapa ett förhållningssätt. Förhållningsättet handlar i sin enkelhet om hur vi tänker och talar om föräldrar och hur vi bemöter dem i vardagen. En klar och tydlig målsättning i arbetet med föräldrar ger riktning och gör att det är lättare att mäta hur man lyckas samarbeta med föräldrarna. I denna del av planen beskriver vi vår syn på föräldrasamverkan i vår skola.

Hur uppfattar vi föräldrarnas roll i barnets skolvardag?

Varför ska föräldrar vara delaktiga?

Hur vill vi att föräldrarna ska vara delaktiga?

**TÄNK PÅ DE OLIKA FORMERNA AV
DELAKTIGHET:**

Information (att veta)
Konsultation (att tycka)
Dialog (att resonera)
Samarbete (att genomföra)
Medbestämmande (att bestämma)

1b. Skolans atmosfär

Hurdan atmosfär vill vi ha i samarbete med föräldrarna?

Hur skapar vi en sådan atmosfär?

Hurdan bild vill vi förmedla av vår skola utåt? Dessa adjektiv vill vi att används när vår skola beskrivs.

1c. Skolans värdegrund

I dagens samhälle där barnen får intryck från olika håll som representerar olika värderingar, är det viktigt att samlas och lyfta fram vilka värderingar skolan står för och hur hemmet och skolan tillsammans kan stärka barnen att skapa en egen värdegrund. Värdegrundsdiskussioner kan hållas inom den egna klassen eller för hela skolan. Det är själva diskussionen som är det viktiga, inte att alla ska vara av samma åsikt.

Vilken är vår skolas värdegrund?

Hur syns värdegrunden i vår skolas vardag?

Ordnas värdegrundsdiskussioner tillsammans med föräldrarna i vår skola?
Beskriv hurdana.

Vad bör utvecklas i fråga om värdegrundsdiskussioner?

ATT TÄNKA PÅ
Vem gör vad?
Hur ska det göras?
När ska det göras?
Vad är de förväntade
resultaten?

1 d. Föräldrarnas medverkan i skolans vardag

Hur involveras föräldrarna i skolans vardag? Tänk särskilt på undervisningsrelaterade saker, ss. Temadagar, helhetsskapande projekt, studiebesök. Reflektera gärna över varför de involveras (eller inte involveras)?

Vad fungerar bra med tanke på föräldramedverkan i skolans vardag?

Vad bör utvecklas inom detta?

ATT TÄNKA PÅ

Vem gör vad?
Hur ska det göras?
När ska det göras?
Vad är de förväntade
resultaten?

1 e. Föräldraföreningen

Föräldraföreningens syfte är syfte är att stödja interaktionen och samarbetet mellan skolans föräldrar och personalen. Föreningen ska jobba för en hälsosam och trygg uppväxtmiljö och välmående hos alla barn i skolan. Till uppdraget hör också att föra fram föräldrarnas åsikter kring fostran och lärande och vara ett forum för kamratstöd mellan barnens föräldrar.

Hur samarbetar vi med föräldraföreningen?

Vilka är våra gemensamma målsättningar med föreningen?

Vad bör utvecklas i samarbetet med föreningen?

ATT TÄNKA PÅ

Vem gör vad?
Hur ska det göras?
När ska det göras?
Vad är de förväntade
resultaten?

DEL 2: GEMENSKAP OCH VÄLMÅENDE

2 a. Klassföräldrar

En klassförälder är en eller fler föräldrar som frivilligt ställer upp för att tillsammans med klassens lärare/klassföreståndare jobba för ett gott klimat och en gemenskap i klassen. Uppdraget har olika namn i olika skolor, benämningar som används är t.ex. klassmamma/klasspappa, klassombud, föräldraråd. I många skolor önskar Hem och Skola-föreningen att alla klasser ska ha en kontaktperson till föreningen. Klassföräldern kan fungera som denna kontaktperson till skolans Hem och Skola-förening, men det kan också vara ett helt skilt uppdrag. För att göra klassföräldruppdraget attraktivt är det viktigt att föräldrar (och lärare) förstår varför klassföräldrar väljs och vad uppdraget går ut. Saken måste öppnas upp och diskuteras med föräldrar.

Varför har vi eller har vi inte klassföräldrar i vår skola?

Vad fungerar bra med klassföräldraskapet i vår skola? Om skolan inte har klassföräldrar, beskriv här istället vad som fungerar bra i fråga om att stöda gemenskapen i klassen.

Vad bör utvecklas för att stöda gemenskapen i klassen?

ATT TÄNKA PÅ

Vem gör vad?
Hur ska det göras?
När ska det göras?
Vad är de förväntade resultaten?

2 b. Hem och skola -dagen

Den riksomfattande Hem och skola-dagen firas varje år den sista fredagen i september, men skolan kan också ordna sin Hem och skola-dag när det passar skolans och familjernas kalendrar bäst. Det viktigaste med Hem och skola-dagen är att stärka gemenskapen och understryka hur viktigt det är att alla vuxna är närvarande i barnets vardag och liv. Arrangemangen behöver inte vara stora och ambitiösa – även något litet och vanligt räcker. Man får hitta på nytt, och tidigare framgångar kan användas och vidareutvecklas.

Varför ordnas Hem och skola -dagen i vår skola? Eller varför ordnas den inte?

Vad fungerar bra med tanke på Hem och skola -dagen?

Hur vill vi utveckla Hem och skola -dagen?

ATT TÄNKA PÅ

Vem gör vad?
Hur ska det göras?
När ska det göras?
Vad är de förväntade
resultaten?

2 c. Elevvård och mobbningsförebyggande arbete

För en förälder är barnets trygghet och välmående i skolan a och o. Varje förälder behöver känna till hur skolan jobbar med elevernas välmående, både det psykiska och det fysiska. I denna del av planen ska vi fundera på hur föräldrarna är delaktiga i elevvården och mobbningsförebyggande arbete.

Hur är föräldrarna delaktiga i elevvårdsarbetet?

TÄNK PÅ DE OLIKA FORMERNA AV DELAKTIGHET:

Information (att veta)
Konsultation (att tycka)
Dialog (att resonera)
Samarbete (att genomföra)
Medbestämmande (att bestämma)

Hur är föräldrarna delaktiga i mobbningsförebyggande arbete?

Vad fungerar bra med tanke på föräldrars delaktighet i elevvården och mobbningsförebyggande arbete?

Vad bör utvecklas inom detta?

ATT TÄNKA PÅ

Vem gör vad?
Hur ska det göras?
När ska det göras?
Vad är de förväntade
resultaten?

DEL 3: KOLLEGIALT STÖD OCH LEDARSKAP

3 a. Kollegialt stöd

För att en skola ska utvecklas i föräldrasamverkan är teamwork ett av de viktigaste elementen. Alla måste vara med på noterna och stöda varandra, så att en förändring kan ske. Så här beskriver Hargreaves och Fullan uppdraget i boken "Professionellt kapital - att utveckla undervisning i alla skolor (2012)":

"Att undervisa som ett proffs är ett personligt löfte att ägna sig åt rigorös träning, kontinuerligt lärande, återkoppling från kolleger, respekt för fakta, positivt intresse för föräldrar, kamp för att överträffa sig själv och att engagera sig mycket mer än vad som krävs i något skriftligt avtal. Men man kan inte gå på och undervisa som ett proffs dag ut och dag in, om inte alla ens kolleger också undervisar som ett proffs. Oavsett om man är ensam i skolsalen eller arbetar i grupp innebär "att undervisa som ett proffs" att det förtroende, den kompetens och den kritiska återkoppling man mottar från sina kolleger alltid finns hos en själv."

Hur uppmuntrar vi i kollegiet till en positiv inställning till föräldrasamverkan?

Hur stöder vi varandra vid utmaningar i fråga om föräldrasamverkan?

Hur firar vi framgångar?

Vad fungerar bra i vår skola med tanke på kollegialt stöd?

3 b. Ledarskap

Samarbetet mellan hemmet och skolan kräver ledarskap. Ledarens inställning gentemot samarbetet är avgörande för hur samarbetet tar sig och hur den prioriteras i skolans verksamhet. Rektorn kan med sitt eget agerande säkerställa och inspirera personalen till aktivt samarbete med hemmen.

Det är viktigt att rektorn regelbundet uppmanar föräldrar att delta i skolans verksamhet och möjliggör möten och träffar. Rektorn är också i nyckelposition när det gäller att få föräldrarnas röst hörda på en strukturell nivå, dvs. i planering, utvärdering och utveckling av skolans verksamhet. Till exempel kan den generellt inriktade elevvården vara en naturlig plats för detta.

Hur stöder skolans och kommunens ledning till samverkan med föräldrar?

Hurdan roll har rektorn i vår skola när det gäller samarbete med hemmen?

Finns föräldrars delaktighet på en strukturell nivå i vår skola? Beskriv hur.

Vad bör utvecklas med tanke på hur samarbetet leds?

DEL 4: KOMMUNIKATION

4 a. Den första föräldrakontakten

Första intrycket är viktigt och varje skola har sin egen metod för att etablera en god kontakt med föräldrarna genast från början. När man håller kontakt och har ett gott samarbete är det också enklare att samarbeta kring mera utmanande frågor.

Hurdan är föräldrarnas första kontakt med skolan?

Finns det skillnader i den första kontakten beroende på vilken klass börjar på och/eller om en ny elev kommer in mitt i läsåret?

**Hur ser första skoldagen ut för förstaklassisterna/sjundeklassisterna?
Hurdan information får föräldrarna om den första dagen och på vilket sätt är de delaktiga?**

Vad bör utvecklas i fråga om den första kontakten med föräldrarna

ATT TÄNKA PÅ

Vem gör vad?
Hur ska det göras?
När ska det göras?
Vad är de förväntade
resultaten?

4 b. Föräldramöten

Föräldramöten/föräldrakvällar kan ordnas av olika syften. Första steget när man planerar ett föräldramöte är att fundera på syftet. Samlar vi föräldrarna för att delge information, vill vi jobba på förtroendet och relationen mellan hemmet och skolan eller vill vi göra föräldrar delaktiga genom att ge dem en möjlighet att komma med åsikter eller förslag? Att ha för många syften under samma möte leder lätt till att det blir så mycket som ska behandlas att det inte finns någon tid för reflektion eller till att lyssna in föräldrarna. Fokusera hellre på ett syfte och uttala det även i inbjudan. Istället för att ha ett långt möte i början av hösten kan man ha flera kortare möten under läsåret.

Informationsmöten och föreläsarkvällar kan ordnas gemensamma för hela skolan, men när det kommer till klassvisa möten måste det ges möjlighet för föräldrar som har flera barn i samma skola att delta på varje barns klassmöte. En möjlighet är att skolan ordnar informationsmöten separat och att skolans klassvisa möten sprids ut över flera dagar eller veckor.

Vad är syftet med våra föräldramöten? Beskriv hurdana möten ni ordnar och varför.

Vad fungerar bra med våra föräldramöten? Tänk också på det som sker före och efter mötet (inbjudan, sammandrag av mötet osv).

Vad bör utvecklas i fråga om föräldramöten?

ATT TÄNKA PÅ

Vem gör vad?
Hur ska det göras?
När ska det göras?
Vad är de förväntade
resultaten?

4 c. Informella möten

Skolan och hemmet delar ett ansvar för barnen och ansvarsfördelningen bygger på ömsesidig tillit. Ett bra sätt att skapa tillit är att ordna regelbundna träffar under vilka föräldrar och lärare, gärna också under ledigare former, får bli bekanta med varandra.

Informella möten under vilka föräldrarna får lära känna varandra och skapa nätverk är minst lika viktiga som möten där lärarna informerar om olika saker. Då föräldrar lär känna varandra och lyssnar in varandras åsikter får de också ett bredare perspektiv på skolan. Föräldrarna kan också vara ett stöd för varandra i olika situationer av föräldraskapet. För lärare är det ett sätt att lära känna föräldrarna och eleverna under mer lättsamma former, vilket är ett fint sätt att bygga på en förtroendefull relation.

Ger vi möjlighet till informella träffar mellan lärare och föräldrar, eller föräldrar sinsemellan i vår skola? Lista och beskriv hurdana möten det är fråga om.

Hur kommunicerar vi till föräldrarna om möjligheten till informella träffar?

Hur vill vi utvecklas i fråga om informella träffar?

4 d. Kommunikationskanaler

Det finns oändliga möjligheter att kommunicera och nå ut med information idag. Olika kanaler svarar dock för lite olika syften. Ibland vill man nå ut med envägs information för den stora massan och ibland vill man ha en dialogisk kontakt men en mindre, eller större grupp. Vid val av kanal bör man också känna mottagaren till viss del och veta vilka kanaler de nås av.

Att lärare använder olika kanaler enligt en enhetlig linje ger ett professionellt intryck av skolan. Som en åskådliggörande verktyg för skolans kommunikationskanaler ingår det i modellen för Familjevänlig skola tabellen ”kommunikationskanaler”. Vi rekommenderar att ni fyller i tabellen innan dessa frågor besvaras.

Är ansvarsfördelningen tydlig i fråga om kommunikation i vår skola?

När vi varje förälder via de kommunikationskanaler vi använder?

Hur vill vi utveckla i kommunikationen?

ATT TÄNKA PÅ

Vem gör vad?
Hur ska det göras?
När ska det göras?
Vad är de förväntade
resultaten?

DEL 5: STÖD FÖR LÄRANDE

Varje förälder påverkar sitt barns intresse för skolan. Skolan kan på många sätt bidra till att föräldrar kan stödja både sitt eget barn och skolan som kollektiv.

5 a. Stödet hemma

Hur förväntar vi oss att föräldrarna stöder barnet i lärande?

Hur stöder vi föräldrarna i att stödja barnets lärande?

5 b. Lärande samtal

Samtal om lärande utgör en viktig del av samarbetet mellan hemmet och skolan. I bästa fall är det ett samtal då tilliten för skolan stärks och vårdnadshavare för möjlighet att vara delaktiga i sitt barns skolgång. Målet med samtalet är att tillsammans med vårdnadshavare stöda elevens lärande.

Hur informerar vi föräldrarna om syftet med lärande samtal?

Vad fungerar bra med våra lärande samtal? Tänk gärna också på hur det går till före och efter själva samtalet.

Vad bör utvecklas i fråga om lärande samtal?

ATT TÄNKA PÅ

Vem gör vad?
Hur ska det göras?
När ska det göras?
Vad är de förväntade
resultaten?

5 c. Trestegsstödet

Betydelsen av ett gott samarbete mellan hemmet och skolan förstärks ytterligare då en elev är i behov av extra stöd för sin skolgång. De allmänna principerna för trestegsstödet och stöd för lärandet ska presenteras för alla föräldrar. Det är viktigt att föräldrarna känner till vilka sorters stöd för lärandet och skolgång som skolan har, även om stödet inte är aktuellt för det egna barnet. Det är också viktigt att föräldrar känner till vem de kan kontakta om de upplever att deras barn är i behov av extra stöd.

På vilket sätt informerar vi föräldrarna om stöd för lärandet?

Vad fungerar bra med tanke på föräldrakontakten i fråga om elevens stödbehov?

Vad bör utvecklas angående samarbetet kring elevens stödbehov?

ATT TÄNKA PÅ

Vem gör vad?
Hur ska det göras?
När ska det göras?
Vad är de förväntade
resultaten?

DEL 6: UTVÄRDERING

6 a. Metoder för utvärdering

En viktig del av systematisk kvalitetsarbete är utvärdering. Utvärderingens syfte är att

- hitta styrkor och svagheter
- identifiera framtida förbättringsåtgärder
- fastställa effekten på kort och lång tid, genom kunskapsinsamling
- fastställa kvaliteten av implementeringen

Utvärderingen sker på flera olika nivåer och tidpunkten. Utvärderingen ska styra in skolan på de spår som på sikt leder till bättre välmående och studieresultat för eleverna. I denna del av planen ska skolan planera hur arbetet för en Familjevänlig skola utvärderas

Hur utvärderar vi samarbetet med föräldrar?

Hur utvärderar föräldrarna hur skolan samverkar med föräldrar? Kom ihåg att även här ta i beaktande familjernas mångfald och säkerställa att alla har möjlighet att få sin röst hörd.

Hur utvärderar vi enskilda verksamhetsformer i föräldrasamverkan?

Hur utvärderar vi förbättring på lång sikt? Här beskrivs hur olika former av utvärdering samlas in, sparas och används för att möta effekt på lång sikt.

6 b. Fortsatt förbättring

Vad har vi under nuvarande läsår lärt oss under arbetet med Familjevänlig skola?

Vilka styrkor och svagheter har vi identifierat i fråga om föräldrars delaktighet i vår skola?

Vilket är vår utvecklingsområde under följande läsår?